

Plenum

Torsdag 18.2.2021 kl. 15.59—20.24

2.7. Muntlig fråga om stödjande av kultursektorn och kreativa branscher under coronasituationen (Saara Hyrkkö gröna)

Muntligt spörsmål MFT 22/2021 rd

Muntlig frågestund

Andre vice talman Juho Eerola: Ledamot Hyrkkö.

Debatt

16.47 **Saara Hyrkkö vihr:** Arvoisa puhemies! Kulttuuri ja luovat alat ovat tosiaan olleet yksiä koronakriisin suurimmista kärsijöistä. Se tulojen ja työpaikkojen menetys on ollut järkyttävää mutta henkinen kuormitus sitäkin musertavampaa. Moni pitää ihan oikeutettuna kohtuuttomana sitä, että esimerkiksi museot ovat kiinni ja konsertteja ei voi järjestää edes turvavälien kanssa mutta silti baareissa ihmiset voivat juhlia.

Tämä kulttuurialan ahdinko ei ole jäänyt huomaamatta, mutta ikävä kyllä ne tähän asti tehdyt toimet eivät ole olleet riittäviä eivätkä ne ole tavoittaneet kaikkia. Tämä on kuitenkin se porukka, joka on usein ensimmäisenä ollut valmiina auttamaan ja keräämään rahaa hyviin tarkoituksiin ja kannattelemaan meitä kansakuntana, ja olisi korkea aika, että me myös kannattelemmme heitä. Pidemmällä tähtäimellä on tärkeätä, että sosiaaliturvan uudistuksessa huolehditaan siitä, että nämä ihmiset otetaan huomioon ja tällaisia väliinputoajaryhmiä ei ole, mutta juuri nyt, tässä hetkessä, tietysti tarvitaan aktiivisia toimia. Kysyisin ministereiltä: onko nyt näiden tulevien ripeästi tarvittavien tukitoimien valmistelussa kuultu ja otettu mukaan sitä alan moninaista toimijakenttää, [Puhemies koputtaa] jotta huolehditaan siitä, että ne kohdentuvat oikein ja väliinputoajia ei enää synny?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ministeri Saarikko vastaa.

16.49 **Tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pelkästään ja oikeastaan sen ansiosta, että tapahtuma- ja kulttuuriala itse on ollut niin aktiivinen, meillä on ollut mahdollisuus hioa näitä nyt valmistelussa olevia tukia, niin kustannustukea TEMin puolella kuin kulttuurialan tukea, yhä paremmiksi kriteereiltään niin, että ne osuisivat yhä paremmin kohderyhmäänsä. Tämä yhteistyö on ollut korvaamattoman tärkeää.

Mitä tulee rajoitustoimenpiteisiin, ne ovat rankkoja, monen mielestä varmasti epäoikeudenmukaisia. Ja jo aiemmin olleeseen edustaja Wallinheimon kysymykseen: Kyllä kaikki hyvät ideat kelpaavat siihen, että me saamme nopeaa ja tehokasta sääntelyä aikaiseksi niin, että kansallinen yhteinen tavoite, kontaktien vähentäminen, ihmisten kohtaamisten vähentäminen, toteutuisi entistä reilummalla tavalla. Eikä ole montaa viikkoa aikaa siitä, kun täs-

Punkt i protokollet PR 11/2021 rd

sä salissa ja koko Suomessa keskusteltiin tästä: miten lapset ja nuoret? Ja silloin hallitus teki arvovalinnan, että tätä kevättä kohti mennään niin, että me aikuiset venyisimme ja jaksaisimme vähän enemmän ja siten turvaisimme esimerkiksi pienimpien lasten ja nuorten koulunkäynnin edellytykset, vaikka tautitilanne pahenisi. [Puhemies koputtaa] Ja tämän linjan takana seison edelleen.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja ministeri Lintilä. [Mika Niikko: Täällä ovat ministerit enemmän äänessä tänään!]

16.50 Elinkeinoministeri Mika Lintilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kun sanoin, että tullaan tuomaan tämä tapahtuma-alan takuu mukaan, niin on sovittu tapahtuma-alan kanssa, että me tulemme käymään keskustelua siitä kriteeristöstä, millä perusteella tämä takuu olisi saatavissa. Viimeksi eilen illalla heidän puheenjohtajansa kanssa tästä keskustelin. Täytyy sanoa, että jos joku hyvä puoli tässä ajassa on ollut, niin tapahtumaa-ala on ottanut nyt järjestäytymisen. Hehän eivät ole olleet aiemmin keskittyneesti järjestyneitä. Ja täytyy sanoa, että se helpottaa huomattavasti työtä myös tällä puolella.

Se asia, joka totta kai tulee välillisesti aina esiin, on tapahtumien suuri merkitys kotimaiselle matkailulle esimerkiksi. Matkailusta vastaavana ministerinä näen erittäin tärkeänä sen, että me saataisiin kesällä nämä tapahtumat liikkeelle. Niitten järjestäminen alkaa tällä hetkellä. Mutta me emme voi taata sitä, joudummeko me rajoitteilla rajaamaan niitä tilaisuuksia kesällä. [Mika Niikko: Kuka ne maksaa?] Ja tämän vuoksi on saatava tällainen tiettyllä tavalla takuu siihen, [Puhemies koputtaa] ja siitä voidaan joitain kuluja sitten saada takaisin.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt joudun rajoittamaan. — Edustaja Multala.

16.51 Sari Multala kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kulttuurin parissa ja luovilla aloilla on paljon monesti freelancereina toimivia huippuammattilaisia. Pitkään jatkuneet rajoitukset ovat estäneet elinkeinon harjoittamisen monella tavalla. Jotkut ovat vaihtaneet alaa, ja valitettavasti jopa pysyvästi.

On tärkeää, että nyt on tulossa uusia hallituksen kertomia tukimuotoja, mutta on myös yksi täsmätoimi, jolla monien luovan alan ammattilaisten tilanne paranisi nopeasti. Tekijänoikeuskorvaukset ovat monen luovan työn tekijän toimeentulon osa. Työttömyysturvajärjestelmässä he ovat kuitenkin väliinputoajia. Vaikka tekijänoikeuskorvaukset eivät lainkaan kerrytä työttömyysturvaa, ne leikkaavat sitä työttömyyden sattuessa. Tämä tekee luovan työn työntekijöiden aseman kestävämmäksi, ja asia korostuu nyt koronatilanteessa, jossa taiteilijoiden työttömyys on suurta ja tarve saada työttömyyskorvausta on polttava.

Tämä epäkohta on ollut tiedossa jo pitkään, mutta nyt se olisi viimein korjattava. Monet meistä kansanedustajista ovat tästä kysyneet ja esittäneet toimenpidealoitteitakin. Kysynkin siis sosiaali- ja terveysministeri Pekoselta: [Puhemies koputtaa] milloin korjaatte tämän epäkohdan?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja ministeri Pekonen.

16.53 Sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Multalan kysymys on aiheellinen ja myöskin hyvin ajankohtainen.

Punkt i protokollet PR 11/2021 rd

Niin kuin edustaja Multala totesi, niin olemme käsitelleet tätä tekijänoikeuskorvauksiin liittyvää asiaa useaan otteeseen täällä salissa, ja parhaillaan sosiaali- ja terveysministeriössä olemme tehneet selvitystä tästä asiasta. Asia ei ole yksinkertainen. Se on vaatinut selvityä, mutta tulemme budjettiriihessä myöskin hallituksen kanssa yhdessä keskustelemaan siitä, löytäisimmekö jonkun ratkaisun tämän asian korjaamiseksi.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Junnila.

16.53 Vilhelm Junnila ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kyl niin pal kārssi sai, sanovat ravintolat Turussa. Täällä käytiin kuitenkin hyvä keskustelu näistä kriteereistä ja niiden yhdenmukaistamisesta, ja toivon todella, että pääministeri Marin päätyy näiden kriteerien päivittämiseen sen sijaan, että lähdetäisiin sulkemaan liiketoimintaa.

Täällä puhuttiin myös tapahtumajärjestäjistä, ja on hyvin tärkeää, että he saavat tukea ennen kesää, kuten ministeri Lintilä on aiemmin suunnitellut.

Ministeri Lintilä mainitsi myös matkailun, ja on selvää, että koko matkailuala on tässä kärsijänä. Tietojeni mukaan myös ministeriössä suunnitellaan tukea, joka kohdistuisi alueellisesti, painottuen tiettyihin alueisiin. Olisiko tässä yhteydessä myös järkevää yhdenmukaistaa niin, että koko Suomen alueita kohdeltaisiin yhdenvertaisesti, esimerkiksi niin, [Puhemies koputtaa] että matkailutulon perusteella voitaisiin jakaa tukea matkailutoimijoille?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja ministeri Lintilä.

16.54 Elinkeinoministeri Mika Lintilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Nyt täytyy myöntää, että en ole kyllä itse kuullut tuollaisesta suunnitelmasta, ja se on kuitenkin oman ministeriöni alla. Hyvin mielelläni kuulen sitten edustajalta, mistä tämä tieto on peräisin. Ei voi olla tukimallia, joka olisi erilainen eri puolilla maata. Se tulee ihan laisista. [Vilhelm Junnila: Perustuuko matkailutuloon?] Ne tulevat olemaan aina valtakunnallisesti, ja ne perustuvat kustannuksiin, joita on aiheutunut. Ei pidä paikkaansa nyt tällä kertaa edustajan kuulema huhu.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja edustaja Jokinen.

16.55 Kalle Jokinen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Valitettavasti tuntuu siltä, että kulttuurin arvostus ei ole nyt ihan kohdallaan, koska kulttuuriala on päästetty kriisiytymään tässä pandemiakriisissä. Yhteiskunta, joka ei arvosta kulttuuriaan, ei arvosta historiaansa, eikä sillä ole tulevaisuutta. [Välihuuto perussuomalaisten ryhmästä] Kulttuuri tukee poikkeustilanteissa ihmisten jaksamista, ja sitä juuri tällä hetkellä tarvittaisiin.

Hallitus, te tarjoatte jokaiseen ongelmaan ratkaisuksi rahaa, ja sitä teillä tuntuu riittävän, mutta kulttuuria ei kuitenkaan tehdä rahasta. Ne ihmiset, ammattilaiset ja harrastajat, he haluavat esiintyä ihmisten iloksi. He haluavat näytellä, he haluavat soittaa ja laulaa, järjestää tapahtumia, konsertteja ja näyttelyitä. Kertokaa nyt näille ihmisille, milloin saadaan sellainen esitys, että tapahtumia voidaan järjestää turvallisesti, ja millä ehdoin, koska niitä voidaan järjestää turvallisesti, kun siihen vain annetaan lupa.

Punkt i protokollet PR 11/2021 rd

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt pääministeri Marin.

16.56 **Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Voin vakuuttaa, että yhtäkään rajoitustoimea ei tehdä kiusallaan, eikä varmasti yksikään puolue, joka lähti neuvottelemaan hallitusohjelmaa kevätkesällä 2019, ajatellut, että joutuisi sellaiseen tilanteeseen, jossa joutuu näin laajasti rajoittamaan yhteiskuntaa. Kyllä tämä syy on siinä, että meillä on globaali pandemia, joka on erittäin vakava. Emme me näitä rajoituksia kevyesti tee, emme kevyin mielin, emmekä me näitä haluaisi tehdä, mutta tilanne on tämä, ja meidän pitää tässäkin tilanteessa kantaa vastuuta.

Mitä tulee tähän näkymään tulevaisuuden osalta, tämä tullaan esittelemään, sanoisin, seuraavan kuukauden aikana, näkymä siitä, millä tavalla kesää kohti voidaan edetä. Tässä kokonaisuudessa tullaan tietenkin arvioimaan sekä rokotusten edistymistä että arviota epidemiatilanteesta erityisesti pohjaten siihen, kuinka hyvänä, kuinka hallinnassa tilanne pysyytään maassa pitämään tämän kevään aikana suhteessa siihen, miten rokotukset edistyvät, ja suhteessa esimerkiksi siihen, millä tavalla tämä kausivaihtelu viime keväänä muodostui. Näistä me voimme saada jonkinlaisen arvion, [Puhemies koputtaa] millä tavalla me voimme avata tapahtumia ja toimintaa, mutta valitettavasti varmuutta meillä ei tule olemaan. Tämä tulee olemaan arvio ja näkymä, [Puhemies: Nyt on aika täynnä!] mutta varmuutta meillä ei ole.

Frågan slutbehandlad.